

DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2026-93-22>
УДК 333.322

Рачинський О.В.

науковий співробітник науково-дослідної частини,
Хмельницький національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-8012-4469>

Rachynskyi Oleksandr

Khmelnytskyi National University

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КРИЗИ

FUNCTIONAL APPROACH TO ACTIVATING INNOVATION AND INVESTMENT ACTIVITIES OF ENTERPRISES IN CRISIS CONDITIONS

У статті розглянуто основні аспекти управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств та доведено необхідність пошуку та застосування важелів для її активізації в умовах кризи. Для забезпечення системності в управлінні інноваційно-інвестиційною діяльністю запропоновано використовувати функціональний підхід до структурування активізаційних інструментів, який необхідно закріплювати у вигляді відповідної програми. Застосування програми активізації запропоновано підпорядковувати принципам системності, комплексності, теоретичної обґрунтованості та економічної ефективності. Доведено необхідність врахування важливості інноваційної сприйнятливості персоналу підприємства та запропоновано перелік завдань для включення їх до програми активізації інноваційно-інвестиційної діяльності.

Ключові слова: інноваційно-інвестиційна діяльність, активізація інноваційно-інвестиційної діяльності, інноваційна сприйнятливість персоналу, маркетинг інновацій.

Innovation and investment activity of enterprises is a necessary condition for the development of production, improving the quality and quantity of products, the emergence of new goods and services, and the adaptation of internal capabilities to the external market environment, including the international one. Innovations should be considered as a response to the challenges of the macroenvironment, which is especially important in crisis conditions and is due to the overwhelming limitation of resources at the disposal of the enterprise. The results of the innovation activity of enterprises can be significantly influenced by the interaction of the state, business and science for the commercialization of innovations, the expansion of sales markets, ensuring the complexity of scientific and technological development, the balance of components, and investment support for high rates of innovation. Innovation management is part of the general system of enterprise management, a factor in increasing efficiency and quality. The purpose of innovation and investment activity in crisis conditions is to ensure expanded reproduction at the level of enterprises and the economy, to create mechanisms for the interaction of the components of scientific and technological progress with investment support. The objects of such management are the innovations themselves, the resources involved and necessary to form the innovation and investment potential, as well as innovation projects, risks. Achieving the goal of innovation and investment activity in a crisis is possible due to its activation, and the use of a set of levers to accelerate development with the achievement of the enterprise's goals. The set of all measures and means should include planning; organization; motivation; control and be subject to the principles of theoretical justification, systematicity, comprehensiveness, resource conservation, and economic efficiency. An important element of management is the strategy of innovation and investment development. The key factor in activating innovation and investment activity is personnel and their attitude to innovation: knowledge management for the formation of an innovative environment. The innovative susceptibility of personnel as a parameter of the internal environment requires attention in the activation program and belongs to the organizational block, providing for ensuring awareness of the need for changes, existing alternatives and consequences. The adaptation of enterprises to the crisis is based on a unified approach to managing innovation and investment activities as an element of the overall management system in order to ensure expanded reproduction.

Keywords: innovation and investment activity, activation of innovation and investment activity, innovative susceptibility of personnel, innovation marketing.

Постановка проблеми. Підприємство як відкрита соціально-економічна система перебуває у тісному взаємозв'язку із зовнішнім середовищем, що дає йому нові можливості та у той же час є джерелом постійних загроз. Дія несприятливих факторів провокує виникнення криз, що у кінцевому випадку можуть викликати припинення господарської діяльності. Війна зумовила руйнування української економіки вцілому та окремих підприємств. Для можливості відновлення підприємств та господарства вцілому потрібна максимальна реалізація потенціалу в умовах обмежених ресурсів, у тому числі інвестиційних. За сучасних економічних відносин цього можна досягти лише завдяки активній інноваційній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні питання щодо необхідності, умов та завдань активізації інноваційно-інвестиційної діяльності з позиції суспільства вцілому є об'єктом окремих наукових досліджень [5–6]. Вони дають змогу оцінити взаємозв'язок між факторами зовнішнього середовища підприємства та управлінням інноваційно-інвестиційною діяльністю. Також науковці звертали увагу на окремі елементи інноваційно-інвестиційної діяльності, зокрема Бервено О. В., Артамонова А. Ю. [1] зосередились на інноваційно-інвестиційному потенціалі та можливостях його активізації. В.А. Кучинський, О.М. Гуцан, Д.Ю. Крамської [4] у своєму дослідженні підкреслили важливість створення відповідного середовища на підприємстві для забезпечення підтримки інновацій із боку персоналу. Сахацький М. П., Запша Г. М., Бишовець О. М. [7] визначили роль маркетингу у інноваційно-інвестиційній діяльності, окресливши перелік завдань для різних етапів процесу управління. Інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства потрібно розглядати як напрямок управлінської діяльності, що тісно пов'язаний із його розвитком, що було відображено у роботах Крамаренко К.М., Крейдича І.М. та Наконечної О.С. [2–3]. Окремі методичні аспекти активізації інноваційно-інвестиційної діяльності було досліджувались у роботах [3, 8].

З врахуванням результатів вищенаведених досліджень та нових обставин у яких функціонує українська економіка, виникає потреба у формуванні комплексного підходу до активізації інноваційно-інвестиційної діяльності, як передумови відновлення економіки вцілому та окремих підприємств зокрема.

Метою статті є дослідження можливостей активізації інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства в умовах кризи.

Виклад основного матеріалу. Інновації є необхідною умовою розвитку виробництва, підвищення якості і кількості продукції, появи нових товарів і послуг [8]. Супрун С.Д., Давидюк Л.П. підкрес-

люють, що завдяки інноваційній діяльності підприємства адаптуються під внутрішні можливості розвитку та зовнішні, які генеруються міжнародним ринковим середовищем [8]. Варто зауважити, що автори у своєму дослідженні роблять наголос на можливостях, що виникають на міжнародному рівні. Проте варто відмітити, що в сучасних господарських умовах інновації є відповіддю на виклики середовища функціонування підприємства, у першу чергу макrorівня, оптимізуючи істотно обмежені війною ресурси.

Савицький Е.Е. наголошує, що з метою покращення організації і взаємодії держави, бізнесу та науки в контексті активізації інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств харчової промисловості, необхідно взаємовигідне налагодження зв'язків українських інноваторів в харчовій промисловості з усіма стейкхолдерами (представниками бізнесу та держави), потенційно зацікавленими у комерціалізації їхніх інновацій і розширенні ринків збуту [6].

Про необхідність комплексності для забезпечення управління інноваційною діяльністю йдеться й у роботі Радинського С. [5]. Автор наголошує на важливості забезпечення ефективної взаємодії усіх складових науково-технічного розвитку підприємств, їх збалансованості та пропорційності, забезпечення високих темпів інноваційного розвитку необхідними інвестиційними ресурсами та підвищення ефективності використання коштів, вкладених у процес їх розширеного відтворення.

На активізацію інноваційно-інвестиційної діяльності впливають такі чинники, як сприятливий інноваційний та інвестиційний клімат, наявність державної підтримки, високі позиції підприємства в галузі, рівень розвитку галузі, розвиненість відповідної інфраструктури місця розташування підприємства [2].

Управління інноваційною діяльністю є складовою частиною загальної системи управління підприємством і основним фактором, що забезпечує зростання ефективності підприємства та поліпшення якості продукції з метою виходу на міжнародні ринки [8].

На нашу думку, метою інноваційно-інвестиційної діяльності у кризових умовах є забезпечення розширеного відтворення як на рівні підприємств, так і на рівні економіки вцілому. Таку ж думку підтримує у своїй роботі Крамаренко К.М., яка метою управління інноваційно-інвестиційною діяльністю визначає створення механізмів ефективної взаємодії усіх складових частин науково-технічного розвитку підприємств, забезпечення високих темпів інноваційного розвитку необхідними інвестиційними ресурсами для досягнення й підтримання розширеного відтворення [2].

Звичайний підхід до інновацій та інвестицій передбачає агресивні стратегії, сфокусовані на розширення впливу та діяльності. Однак, у кризових умовах, метою є стабілізація діяльності та у подальшому забезпечення сталого розвитку. Стрімкі зміни середовища функціонування підприємств створюють критичні загрози, якщо опиратися лише на традиційне виробництво без акценту на інновації.

Основним результатом управління інноваційною діяльністю підприємств є забезпечення підвищення економічної ефективності за рахунок розроблення і впровадження інновацій у виробничу діяльність, у технологію, управління. У якості об'єктів такого управління пропонують розглядати інновації та задіяні ресурси (фінансові, трудові, виробничі), а також інноваційний проект та інноваційні ризики [8]. Поруч із ними у якості об'єктів управління доцільно розглядати інноваційний потенціал.

Можливості підприємства до інноваційного розвитку обумовлюються його інноваційним потенціалом, тобто здатністю реалізовувати інновації в межах вибраної стратегії розвитку. Під інноваційним потенціалом слід розуміти сукупність наявних інтелектуальних, технологічних, фінансово-економічних, науково-виробничих ресурсів з їх відповідним інфраструктурним забезпеченням, які здатні створювати нові знання та ефективний механізм комерціалізації і сприяти розвитку [2].

Використання наявних інвестиційних ресурсів та створення додаткових інвестиційних можливостей лежить в основі формування інвестиційного потенціалу [2].

Інвестиційний потенціал не можна розглядати поза інвестиційним кліматом, інвестиційними ризиками та інвестиційною привабливістю.

Стратегія інноваційно-інвестиційного розвитку є перспективною програмою щодо формування й реалізації інновацій на основі активізації та якісних змін інвестиційного процесу. Формування такої стратегії включає комплекс дій щодо вибору найефективніших способів та методів вкладення інвестиційних ресурсів у науково-технічні розробки [2].

Успішна реалізація інноваційно-інвестиційної стратегії є можливою за дотримання таких умов:

- узгодженість розмірів інвестицій та виявлення необхідності інновацій та можливих обсягів залучення інвестицій;
- визначеність терміну реалізації завдань інноваційно-інвестиційної стратегії;
- оптимальне поєднання очікуваного рівня прибутковості від вкладення інвестицій в інновації та потенційних ризиків і невизначеності майбутнього періоду;

– узгодженість запланованих інвестицій інноваційної спрямованості із загальноекономічними умовами;

– визначення реальних часових рамок, необхідних для впровадження нововведень, які дають змогу залучати інвесторів, які усвідомлюють їх цінність [2].

З огляду на важливість інноваційно-інвестиційної діяльності для вітчизняних підприємств у сучасних умовах, доцільно усвідомити необхідність активізації інноваційно-інвестиційної діяльності, під якою пропонуємо розуміти комплекс важелів (заходів, засобів), спрямованих на прискорення інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства з метою досягнення цілей його розвитку. Передумовою ефективності запропонованих заходів із активізації інноваційно-інвестиційної діяльності є забезпечення цілісного підходу до їх розробки та реалізації, а також оцінювання результатів. На нашу думку, досягнути цього можливо завдяки використанню функціонального підходу у межах вказаного комплексу, що передбачає розподіл заходів та засобів за ключовими функціями управління.

Такий підхід за функціями по відношенню до інноваційного потенціалу у своїй роботі використали Бервено О. В., Артамонова А. Ю. [1]. Із врахуванням запропонованих авторами заходів активізації інноваційного потенціалу пропонуємо виділяти такі завдання активізації інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства [1]:

– планування інноваційно-інвестиційної діяльності, що передбачає аудит та уточнення цілей підприємства з акцентом на інновації, визначення стратегічних напрямків інноваційно-інвестиційної діяльності та постановка цілей по кожному з них, вибір оптимальної стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку;

– організація інноваційно-інвестиційної діяльності, що полягає у розробці програми активізації, структурної адаптації підприємства під потреби інноваційної інвестиційної діяльності, ресурсне забезпечення безперервності інноваційного процесу, визначення та закріплення комунікацій між задіяними сторонами;

– мотивування безпосередніх учасників інноваційно-інноваційної діяльності, та формування зацікавленості персоналу в цілому з метою формування відповідного інноваційного клімату;

– контролювання результатів інноваційно-інвестиційної діяльності, у тому числі завдяки системній оцінці ефективності на кожному етапі інноваційно-інвестиційного процесу на підприємстві, а також моніторинг виконання програм, у тому числі й програми активізації.

Комплекс заходів, які реалізуються на підприємстві з метою активізації інноваційно-інвестицій-

ної діяльності повинен підпорядковуватися певним принципам. Супрун С. Д., Давидюк Л. П. пропонують керуватися основними принципами, як [8]:

1) чітка цільова орієнтація системи, тобто забезпечення системою швидкого, широкого й ефективного використання сучасних науково-технічних досягнень;

2) логічність, обґрунтованість та юридична захищеність прийомів і механізмів, які при цьому використовуються;

3) наявність багатьох та різних джерел фінансування;

4) комплексність системи, тобто можливість охоплення широкого кола технічних і технологічних нововведень та напрямів їх практичного використання;

5) адаптивність і гнучкість, що передбачає постійну спрямованість усієї системи й окремих її елементів на умови динамічних змін зовнішнього середовища для підтримки максимальної ефективності.

Перелік принципів, за якими повинен функціонувати механізм активізації інноваційної діяльності запропонували також І.М. Крейдич, О.С. Наконечна [3]. До них вони пропонують відносити:

– наявності теоретичної бази, тобто фундаменту для побудови механізму з урахуванням визначених цілей та напрямів, використання інструментарію (методів, важелів і ресурсів) у контексті активізації інноваційно-інвестиційної діяльності;

– системності, який означає, що механізм слід розглядати як складну, динамічну і адаптивну систему, що складається із сукупності взаємопов'язаних підсистем та елементів, які виконують конкретні функції, спрямовані на досягнення головної мети;

– комплексності, що передбачає взаємообумовлений та пропорційно взаємоузгоджений перелік етапів і напрямів активізації інноваційної діяльності як єдиного цілого;

– максимального використання ресурсного потенціалу, тобто фінансових, матеріальних, інформаційних і трудових ресурсів для створення та реалізації інновацій;

– забезпечення єдності стратегічного та поточного державного управління, оптимального співвідношення державного регулювання та самоуправління в контексті активізації інноваційної діяльності;

– економічності та ефективності, тобто балансу інтересів суб'єктів у контексті ланцюга «держава – освіта і наука – підприємництво» та ін. [3].

Не всі із перерахованих авторами принципів є, на нашу думку, актуальними для мікрорівня. Однак на основі перерахованих переліків можна стверджувати необхідність розробки комплексу важелів управлінського впливу (засобів та заходів) на інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства з метою її активізації, який підпорядковуються принципам

теоретичної підпорядкованості, системності, комплексності, ресурсозбереження та економічної ефективності. При цьому під принципом системності розуміється взаємоузгодженість цілей та завдань активаційної програми із завданнями підприємства вцілому. Комплексність активаційної програми, тобто усього переліку важелів, їх цілей та завдань повинна проявлятися у охопленні усіх напрямів діяльності підприємства, які впливають на інноваційно-інвестиційну діяльність. Принцип ресурсозбереження проявляється у самому синергетичному підході до управління інноваційною та інвестиційною діяльністю, адже спрямованість інвестицій на інновації дозволяє оптимізувати використання ресурсів підприємства. Як і будь-яка програма економічного спрямування вона повинна бути економічно доцільною, тобто у результаті від впровадження відповідних заходів та засобів повинен бути отриманий економічний ефект, що перевищує інвестовані ресурси.

Вирішальним фактором ефективного впровадження інновації є персонал підприємства та його ставлення до них. Управління інноваційними знаннями є одним із інструментів формування й розвитку інноваційного середовища підприємства, під яким розуміється сукупність механізмів, інструментів, процесів інфраструктурних елементів і людського капіталу, що забезпечують інноваційну діяльність підприємства [4].

Інноваційне середовище підприємства є елементом внутрішнього середовища підприємства та водночас є об'єктом управління інноваційно-інвестиційною діяльністю. Колектив підприємства має визначальну роль у формуванні сприятливого середовища, що обумовлює необхідність формування сприйнятливості персоналу до інновацій.

Інноваційна сприйнятливість персоналу проявляється в усвідомленні виробничої та економічної необхідності здійснення нововведення, особистої та колективної значущості нововведення, а також способів особистого включення у здійснення нововведення [4]. Інноваційна сприйнятливість як основа інтелектуальної праці, інноваційної діяльності залежить від рівня освіти та кваліфікації працівника [4].

З огляду на це інноваційна сприйнятливість персоналу є параметром (характеристикою) внутрішнього середовища підприємства, на яку потрібно звернути окрему увагу при формуванні програми активізації інноваційно-інвестиційної діяльності.

До заходів організаційного блоку програми активізації інноваційно-інвестиційної діяльності потрібно відносити забезпечення поінформованості працівників підприємства щодо:

– необхідності впровадження інновацій та стану відповідних об'єктів та сфер, що потребують змін.

При цьому варто зважати на необхідність дотримання вимог щодо дотримання комерційної таємниці;

– можливих альтернативних варіантів проведення змін. Цей блок має більше значення для окремих груп працівників, зокрема тих, які відповідають безпосередньо за реалізацію інновацій;

– оцінка й оприлюднення наслідків інновацій, як прогнозованих/ очікуваних, так і отриманих від реалізації інших проектів. Інформування працівників про результати інших проектів має на меті врахувати помилки та неточності попередніх інноваційних проектів. Критерієм оприлюднення цієї інформації також є релевантність інформації для окремих груп працівників.

До заходів мотиваційного блоку належать формування зацікавленості працівників у інноваційно-інвестиційній діяльності.

Готовність до нововведень власне самого підприємства на думку дослідників залежить від декількох складових [4]: розуміння важливості проблеми та знання реальної ситуації; готовності персоналу до інновацій (бажання, досвід, здібності); фінансових можливостей підприємства (наявності власних коштів або доступних фінансових джерел поза підприємством); рівня технологічної оснащеності підприємства; бажання і вміння користуватися запозиченою компетенцією (ідеї, проекти, консультації); інформаційної готовності (рівень розвитку та якість інформаційної системи); організаційно-функціональної готовності.

Термін «інноваційна сприйнятливість» у науковому обігу використовується найчастіше на позначення здатності суб'єкта господарювання виявляти інновації в інформаційному полі, розрізняти та ідентифікувати їх окремі ознаки, виділяти в них інформативний зміст і приймати інновацію до використання з метою підвищення своєї конкурентоспроможності.

Сахацький М. П., Запша Г. М., Бишовець О. М. [7] наголошують на необхідності врахування особливостей маркетингу в контексті управління інноваційно-інвестиційною діяльністю за існуючих кризових умов.

Початковим завданням маркетингу за будь-яких умов є забезпечення менеджменту підприємств необхідними аналітичними даними щодо ринку продукції підприємства та суміжних ринків. Це передбачає оцінювання різних факторів, що впливають на попит і пропозицію, забезпечуючи підприємства інформацією для визначення перспективних напрямів інвестування й інновацій.

Окрім того, маркетингова оцінка можливості реалізації інновацій є одним із критеріїв при виборі із альтернативних варіантів, що особливо важливо при

обмеженості ресурсів. Така оцінка важлива також із точки зору забезпечення конкурентоспроможності підприємства під час кризи. Маркетинг дозволяє підприємствам формувати унікальні пропозиції, які відповідають кризовим запитам споживачів, на зразок, доступні за ціною чи високотехнологічні рішення, допомагаючи утримувати клієнтів через лояльність та підвищення цінності бренду [7].

За допомогою маркетингу інновацій можливо управляти комерційними ризиками інноваційно-інвестиційних проектів, розробляючи адаптивні стратегії, які мінімізують негативні наслідки кризових явищ. Маркетинг інновацій не повинен обмежуватися пасивно-адаптивними завданнями, а також формувати запит на інновації, які допомагають вирішувати актуальні проблеми, сприяючи комерціалізації інновацій, незважаючи на обмежений доступ до фінансових ресурсів. В умовах нестачі фінансових ресурсів, завданням маркетингу також є використання маркетингових інструментів для пошуку інвесторів, грантів та міжнародних партнерів, які зацікавлені у співпраці в умовах кризи, що дозволяє здійснити просування інноваційних продуктів на міжнародні ринки для диверсифікації ризиків.

Маркетингові аспекти в управлінні інноваційно-інвестиційною діяльністю відповідають за комерційну складову інноваційних проектів і мають бути враховані в усіх функціональних блоках управління. Неврахування важливості маркетингових факторів може зумовити низьку ефективність інноваційних проектів. Отже, маркетинг інновацій потрібно розглядати як елемент в управлінні інноваційно-інвестиційною діяльністю.

Висновки. Таким чином, адаптація вітчизняних підприємств до зовнішніх кризових умов повинна ґрунтуватися на формуванні єдиного підходу до управління інноваційною та інвестиційною діяльністю, як елементу загальної системи управління підприємством, метою якого є інвестування коштів у розробку, впровадження та реалізацію інновацій для забезпечення розширеного відтворення. Інноваційно-інвестиційна діяльність потребує додаткової управлінської підтримки у вигляді програми активізації, яка є сукупністю різноманітних важелів впливу на неї, з метою покращення показників результативності та ефективності інновацій та інвестицій, а отже, усієї господарської діяльності підприємства в цілому. В основі такої програми повинен бути функціональний підхід, що дозволяє дотримуватися принципу комплексності в управлінні. Ключовим завданням вказаної програми при цьому є формування інноваційної сприятливості працівників та підприємства в цілому.

Список літератури:

1. Бервено О.В., Артамонова А.Ю. Методичні підходи щодо активізації інноваційного потенціалу підприємства. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2017. № 12, С. 171–176.
2. Крамаренко К.М. Особливості формування стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 3 (69). С. 58–61.
3. Крейдич І.М., Наконечна О.С. Концепти реалізації механізму інноваційно інвестиційного забезпечення стійкого розвитку промислових підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 7. С. 14–16.
4. Кучинський В.А., Гуцан О.М., Крамської Д.Ю. Інноваційна сприйнятливість персоналу як основа економічного розвитку підприємства *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2019. № 24. С. 110–116.
5. Радинський С., Колінець Л. Активізація інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств на сучасному етапі. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2023. Вип. 2 (29). С. 102–110. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2023/23rsvnse.pdf>
6. Савицький Е. Е. Фінансові інструменти активізації інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств харчової промисловості. *Продовольчі ресурси*. 2020. Т. 8 № 15 С. 281–291.
7. Сахацький М.П., Запша Г.М., Бишовець О.М. Роль і функції маркетингу в управлінні інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства в умовах системної кризи. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 69. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5176>
8. Супрун С.Д., Давидюк Л.П. Основні принципи активізації інноваційної діяльності підприємства. *Економічний простір*. 2020, № 159. С. 111–114.

References:

1. Berveno O.V., Artamonova A.Iu. (2017) Metodichni pidkhody shchodo aktyvizatsii innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva [Methodological approaches to activating the innovative potential of an enterprise]. *BIZNESINFORM*. no 12, pp. 171–176.
2. Kramarenko K.M. (2020) Osoblyvosti formuvannia stratehii innovatsiino-investytsiinoho rozvytku pidpriemstv [Features of forming a strategy for innovative and investment development of enterprises]. *Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnia*. no 3 (69). pp. 58–61.
3. Kreidych I.M., Nakonechna O.S. (2014) Kontsepty realizatsii mekhanizmu innovatsiino investytsiinoho zabezpechennia stikoho rozvytku promyslovykh pidpriemstv [Concepts for implementing the mechanism of innovative investment support for sustainable development of industrial enterprises.]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. no 7. pp. 14–16.
4. Kuchynskyy V.A., Hutsan O.M., Kramskoi D.Iu. (2019) Innovatsiina spryiniatlyvist personalu yak osnova ekonomichnoho rozvytku pidpriemstva [Innovative receptivity of personnel as the basis for the economic development of an enterprise]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyy politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky)*. no 24. pp.110–116.
5. Radynskyy S., Kolinets L. (2023) Aktyvizatsiia innovatsiino-investytsiinoi diialnosti promyslovykh pidpriemstv na suchasnomu etapi [Activation of innovation and investment activities of industrial enterprises at the current stage]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava*. Issue. 2 (29). pp. 102-110. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2023/23rsvnse.pdf>
6. Savytskyi E. E. (2020) Finansovi instrumenty aktyvizatsii innovatsiino-investytsiinoi diialnosti pidpriemstv kharchovoi promyslovosti [Financial instruments for activating innovation and investment activities of food industry enterprises]. *Prodovolchi resursy*. Vol. 8 no. 15 pp. 281–291.
7. Sakhatskyi M.P., Zapsha H.M., Byshovets O.M. (2024) Rol i funktsii marketynhu v upravlinni investytsiino-innovatsiinoiu diialnistiu pidpriemstva v umovakh systemnoi kryzy [The role and functions of marketing in managing the investment and innovation activities of an enterprise in a systemic crisis]. *Ekonomika ta suspilstvo*. Issue. 69. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5176/>
8. Suprun S.D., Davydiuk L.P. (2020) Osnovni pryntsyipy aktyvizatsii innovatsiinoi diialnosti pidpriemstva [Basic principles of activating the innovative activity of an enterprise]. *Ekonomichnyi prostir*. no 159. pp. 111–114.

Дата надходження статті: 15.01.2026

Дата прийняття статті: 03.02.2026

Дата публікації статті: 25.02.2026